

ปีที่ 35 ฉบับที่ 12654 วันพฤหัสบดีที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 หน้า 10

โรคติดเชื้อฮิบ

“ 6 ” **ฮือฮิบ** เป็นเชื้อแบคทีเรียโมฟิลลิวสฟลูเอนซา ชนิดบี เป็นเชื้อก่อโรคที่มีความสำคัญ เชื้อนี้พบได้ตามธรรมชาติ ในระบบทางเดินหายใจของเด็กโดยไม่แสดงอาการและอาจเกิดภูมิคุ้มกันต่อเชื้อนี้ขึ้นในภายหลัง แต่ในเด็กบางคนที่ยังไม่มีภูมิคุ้มกัน หากได้รับเชื้อนี้อาจก่อให้เกิดโรครุนแรงขึ้นได้ และเป็นสาเหตุของเยื่อหุ้มสมองอักเสบที่พบได้บ่อยที่สุดในประเทศไทย การติดเชื้อฮิบก่อให้เกิดโรคต่างๆ ทั้งที่มีอาการน้อยจนถึงอาการรุนแรง ได้แก่ เยื่อตาอักเสบ เยื่อแก้วหูอักเสบ ไช้นส์อักเสบ กล้องเสียงอักเสบ ปอดอักเสบ เยื่อหุ้มหัวใจอักเสบ ผิวหนังอักเสบ กระดูกอักเสบ ภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด ที่สำคัญคือ โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ ซึ่งเป็นโรคติดเชื้อที่รุนแรง มีอัตราการตายและเกิดความพิการตามมาค่อนข้างสูง ได้แก่ โรคลมชัก หูหนวก ตาบอด อัมพาต สมอพิการปัญญาอ่อน

โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบจากเชื้อฮิบพบบ่อยในช่วงอายุ 6-9 เดือน และพบลดลงหลังอายุมากกว่า 2 ปี สำหรับในผู้ใหญ่ โรคนี้พบได้น้อยมาก เพราะหลังอายุ 4-5 ปี เกือบทุกคนมักมีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อฮิบโดยธรรมชาติอยู่แล้ว และจะไม่เป็นโรคอีก เชื้อนี้ติดต่อได้ง่ายโดยการไอ จาม สัมผัสน้ำมูก น้ำลาย เสมหะของผู้ป่วยหรือผู้ที่เปื้อนพาหะ แต่ในทารกแรกคลอดอาจได้รับเชื้อจากการสัมผัสน้ำคร่ำ หรือสัมผัสกับสารคัดหลั่งในช่องคลอดมารดาที่มีเชื้อฮิบปะปนอยู่ เชื้อนี้จะเกาะอยู่ที่ลำคอโดยไม่มีอาการใดๆ จนเมื่อร่างกายอ่อนแอลง เชื้อจะรุกรานเข้าสู่กระแสเลือดและก่อโรคในที่สุด

อาการที่แสดง หากเป็นภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด มักพบในเด็กอายุ 6-36 เดือน และร้อยละ 30-50 จะดำเนินต่อไปเป็นโรคชนิดรุนแรง เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ปอดอักเสบ แต่หากเป็นโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ ผู้ป่วยจะมีอาการไข้ ชิม ชัก และคอแข็ง ผู้ป่วยโรคนี้เกือบทุกรายมีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดร่วมด้วย เนื่องจากเชื้อฮิบสามารถก่อโรคกับอวัยวะได้หลายระบบ การรักษาจึงเป็นไปตามที่แพทย์จะพิจารณา

การป้องกัน คือ 1.เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยเฉพาะใน 4-6 เดือนแรกของชีวิต 2.ฉีดวัคซีนป้องกันตั้งแต่อายุ 2 เดือน และต้องฉีดจนครบ 2-3 เข็ม แล้วแต่ชนิดของวัคซีน ซึ่งสามารถให้พร้อมกับวัคซีนอื่นได้ตามคำแนะนำของแพทย์ โดยกลุ่มที่ควรฉีด ได้แก่ เด็กอายุน้อยกว่า 2 ปี เด็กที่เป็นโรคธาลัสซีเมีย ผู้ที่ไม่มีนมแม่ เด็กที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง

รศ.นพ.ชิษณุ พันธุ์เจริญ
ฝ่ายกุมารเวชศาสตร์ รพ.จุฬาลงกรณ์